Cena 20 gr.

Nr. 43 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok III

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57

KONTO P. K. O. 6066 — DZIAŁ OGŁOSZEŃ: ŻELAZNA 56, TEL. 5-22-05

Warszawa, niedziela dn. 25 listopada 1934 r.

Rejestrowanie praw nabytych przez rzemieślników

Przypominamy wszystkim rzemieślnikom, którzy prowadzą samoistnie rzemiosło na zasadzie praw nabytych, **nie posiadając kart rzemieślniczych,** że w myśl art. 198 ust. 4 ustawy przemysłowej są obowiązani pod rygorem zastosowania do nich sankcyj karnych zgłosić się do władzy przemysłowej I-ej instancji w terminie do dnia 31-go grudnia włącznie 1934 r. z równoczesnem okazaniem zaświadczenia właściwej Izby rzemieślniczej o posiadaniu uprawnienia przemysłowego.

W celu otrzymania od Izby rzemieślniczej wymaganego ustawą zaświadczenia należałoby uzyskać jeden z następujących dokumentów:

I. Zaświadczenie właściwego zarządu gminnego miejskiego lub wiejskiego o samoistnem wykonywaniu rzemiosła:

a) przed dniem 15-ym grudnia 1927 r. na obszarach województw: wileńskiego, nowogródzkiego, białostockiego, poleskiego, wołyńskiego, lubelskiego, warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, poznańskiego i pomorskiego;

b) przed dniem 1-ym lipca 1933 r. na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

II. Kartę przemysłową, uzyskaną na podstawie przepisów austrjackiej ustawy przemysłowej:

a) przed dniem 15-ym grudnia 1927 r. na obszarze województw krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego;

b) przed dniem 1-ym lipca 1933 r .na obszarze cieszyńskiej części województwa śląskiego.

Gdyby uzyskanie jednego z powyższych dokumentów było utrudnione, wówczas należałoby zaopatrzyć się w celu uzyskania zaświadczenia Izby rzemieślniczej w inne wiarogodne dowody posiadania uprawnienia przemysłowego w szczególności, bądź w dowód zapłaty podatku dochodowego od warsztatu rzemieślniczego, bądź też w dowód zarejestrowania pracowników danego warsztatu rzemieślniczego w Kasie Chorych, w obu powyższych przypadkach, przed 1-ym lipca 1933 r. na obszarze województwa śląskiego, względnie przed 15 grudnia 1927 r. na pozostałym obszarze Państwa.

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE DLA ROBÓT I DOSTAW.

Stosownie do art. 30 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 9 sierpnia 1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dziennik Ustaw z dnia 31 sierpnia 1934 r. Nr. 76, poz. 716), — dla robót i dostaw, wykonywanych jako samoistne przedsiębiorstwa, nabywa się roczne, względnie półroczne świadectwa przemysłowe, zależnie od tego, w jakiem półroczu roku podatkowego rozpoczęto wykonywanie tych przedsiębiorstw. O ile wykonywanie umowy roboty, względnie dostawy, trwa dłużej niż jeden rok, należy nabywać corocznie odpowiednio do taryfy świadectwo przemysłowe.

Według § 70 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 września 1934 w sprawie wykonania ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dziennik Ust. z 1934 r. Nr. 85, poz. 770), — jeżeli umowa o wykonywanie robót, względnie dostaw, obejmuje okres dłuższy niż jeden rok, to należy corocznie nabywać świadectwa przemysłowe odpowiednio do sumy, przypadającej na roboty, względnie dostawy, które mają być wykonywane w każdym roku. W tych wypadkach, gdy ogólna suma należna za wykonanie robót, względnie dostaw, nie została cyfrowo ustalo-

na w umowie i nie może być zgóry ściśle określona, nabywa się świadectwo przemysłowe odpowiednio do tej sumy, którą się da w przybliżeniu ustalić. W razie niemożności ustalenia daty faktycznego rozpoczęcia wykonywania umowy o roboty, względnie dostawy, za datę rozpoczęcia należy uważać dzień zawarcia umowy.

Znaczenie gospodarcze udziału rzemiosła w dostawach

Udział w dostawach państwowych posiada dla rzemiosła doniosłe znaczenie, gdyż dostawy: 1) mogą się przyczynić w dużym stopniu do podniesienia gospodarczego rzemiosła dotkniętego silnie brakiem zatrudnienia, 2) stworzą warunki do powstania standaryzowanej masowej produkcji rzemieślniczej, co umożliwi z kolei rozwój eksportu produkcji rzemieślniczej, 3) spowodują znaczny wzrost zatrudnienia, szczególnie ze względu na przeważający ręczny sposób produkcji rzemieślniczej, 4) wyspecjalizują rzemiosło w wykonywaniu większych dostaw, co umożliwi przystosowanie rzemiosła do zaopatrywania armji w wypadku wojny.

Zorganizowanie stałego i wszechstronego udziału rzemiosła jest możliwe, gdyż wytwórczość rzemieślnicza, skupiona przeszło w 300.000 samoistnych warsztatach, obejmuje wielką ilość wyrobów, będących przedmiotem dostaw państwowych i samorządowych.

Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej podjął obecnie prace, mające na celu przygotowanie do podejmowania i wykonywania dostaw w szerszym zakresie.

W tym celu Związek Izb: 1) bada zdolności wytwórcze poszczególnych gałęzi rzemiosła oraz sprawność poszczególnych zakładów rzemieślniczych z punktu widzenia możliwości podejmowania większych terminowych zamówień, 2) popiera wysiłki rzemiosła w kierunku zracjonalizowania wytwórczości oraz przystosowania warsztatów do masowej produkcji, 3) organizuje grupy rzemieślników w spółki dla wykonywania większych zamówień, 4) podejmuje starania, mające na celu udostępnienie potrzebnych źródeł kredytu zakładom, wykonywującym dostawy, 5) przystępuje do zorganizowania Biura Informacyjno-Handlowego Rzemiosła, które będzie miało m. in. na celu pośredniczenie między instytucjami rozpisującemi przetargi a zakładami rzemieślniczemi zrzeszonemi w spółki i t. p.

Udział rzemiosła w dostawach w stopniu odpowiadającym jego możliwościom wytwórczym jest utrudniony warunkami przetargów, które powodują, że dostawy państwowe otrzymują przeważnie pośrednicy, osoby nie posiadające żadnych kwalifikacyj fachowych.

Pośrednicy ci wykonywanie dostaw powierzają różnego typu chałupnikom, wyzyskując ich ciężkie położenie materjalne.

Dla udostępnienia rzemiosłu wzięcia udziału w dostawach i robotach dla urzędów i instytucyj państwowych, Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej zwrócił się do szeregu Ministerstw o wydanie zarządzenia uwzględniającego następujące postulaty rzemiosła:

1. aby urzędy i instytucje rozpisujące przetargi zawidamiały o zamierzonych zamówieniach możliwie wcześnie Związek Izb Rzemieślniczych oraz terytorjalnie właściwe Izby Rzemieślnicze. Na skutek otrzymanych zawiadomień Izby Rzemieślnicze spowodują złożenie ofert przez odpowiednie zakłady rzemieślnicze lub ich zrzeszenia mogące podjąć się terminowych dostaw,

2. o powierzanie dostaw z zakresu produkcji rzemiosła jedynie osobom posiadającym własne zakłady wytwórcze, prowadzone na podstawie karty rzemieślniczej i odpowiedniego świadectwa przemysłowego. Uwzględnienie tego postulatu wyeliminuje zbędne pośrednictwo i wyzysk.

3. o przyznanie ofertom rzemieślników a szczególnie ich zrzeszeń, pierwszeństwa. Postulat ten uzasadnia: a) wysoka jakość i trwałość wyrobów ręcznie wykonanych, b) fakt, że przez poparcie produkcji ręcznej zwalcza się skutecznie bezrobocie,

4. aby przy dostawach większej ilości tych samych wyrobów zakłady rzemieślnicze lub ich spółki mogły składać oferty na część dostawy,

5. aby przy dostawach - robotach, których przedmiotem są roboty różnych rzemiosł np. murarskich, ciesielskich, malarskich i t. p. lub ślusarskich i blacharskich były uwzględniane oferty na poszczególne rodzaje robót.

6. aby w odniesieniu do dostaw z zakresu produkcji rzemiosła były ustanawiane możliwie dłuższe terminy wykonywania. Umożliwi to rzemieślnikom podejmowanie się dostaw i ich wykonywanie na czas.

Pozatem Związek Izb prosił Ministerstwa o polecenie podległym urzędom i instytucjom rozpisującym przetargi nadesłania Związkowi:

1) warunków technicznych odnośnie znormalizowanych wyrobów, będących przedmiotem dostaw, a wchodzących w zakres produkcji rzemiosła, oraz

2) w miarę możliwości cen i warunków, na jakich urzędy udzielały ostatnio dostaw z zakresu typowych wyrobów rzemiosła.

Posiadanie tych danych umożliwi rzemiosłu dostosowanie się do warunków istniejącego zapotrzebowania.

O obniżkę taryf kolejowych

Z dniem 1 stycznia 1935 r. zacznie obowiązywać nowa taryfa kolejowa. Komisja rewizji taryf Ministerstwa Komunikacji opracowuje w pośpiesznem tempie nowe stawki taryfowe. Zgodnie z uchwałą konferencji Prezesów i Dyrektorów Izb Rzemieślniczych w dniu 31 października b. r. Związek Izb Rzemieślniczych zwrócił się do Izb Rzemieślniczych o opracowanie postulatów rzemiosła w zakresie obniżki kosztów przewozu artykułów używanych w rzemiośle względnie wytwarzanych przez rzemiosło, przyczem powierzono opracowanie postulatów grupy budowlanej Izbom Rzemieślniczym w Poznaniu, Warszawie i Lublinie, grupy drzewnej Izbie w Krakowie i Katowicach, grupy włókienniczej Izbom w Łodzi i Białymstoku, grupy metalowej Izbom w Katowicach, Wło-

cławku i Kielcach, grupy spożywczej Izbom w Poznaniu i Lwowie, grupy skórzanej Izbom w Warszawie, Wilnie, Lublinie i Łucku. Izbom w Grudziądzu i Wilnie poruczono ponadto wnioski w sprawie zniżek na artykuły rzemieślnicze przeznaczone na eksport.

Postulaty Izb będą dotyczyć obniżek taryf przewozowych, które wpływają niekorzystnie na kalkulację w rzemiośle oraz dążyć będą do usunięcia zbyt skomplikowanych formalności przy ekspedycji kolejowej.

Po skompletowaniu opracowań Izb zostanie Ministerstwu Komunikacji przedłożony odpowiedni memorjał, co nastąpi pod koniec bieżącego miesiąca.

Niezależnie od powyższej akcji Związek Izb wystąpił już do Ministerstwa Komunikacji w następujących sprawach szczególnie aktualnych: po pierwsze wysunął postulat wydatnego zmniejszenia taryf przewozowych na ładunki materjałów budowlanych jak cegła, dachówka, budulec drzewny, wapno, żelazo, węgiel oraz na podstawowe surowce używane w produkcji rzemieślniczej jak deski, skóry surowe, sól do solenia skór i t. p. Konieczność zmniejszenia taryf na wymienione surowce uzasadniona jest między innemi dysproporcją kosztów przewozu w stosunku do znacznie obniżonych obecnie cen powyższych surowców. Następnie Związek domaga się zmniejszenia taryf przewozowych na transporty żywca do miast posiadających rzeźnie i targowiska. Obniżka taryf umożliwi w tym wypadku rzemiosłu rzeźnickiemu i wędliniarskiemu zwalczanie konkurencji wytwarzanej przez osoby, które sprowadzają do miast mięso i wędlinę pochodzące często z potajemnego uboju. Wreszcie Związek wysunął wniosek przyznania ulgowej taryfy o 50% dla ładunków zawierających artykuły przeznaczone na eksport. Udzielenie ulgowej taryfy mogłyby być uzależnione od zaświadczenia Związku Izb Rzemieślniczych lub Izby Rzemieślniczej, stwierdzającego, że dany transport przeznaczony jest na eksport.

Obniżenie taryf kolejowych na wyżej wymienione surowce oraz na artykuły eksportowe przyczyni się do obniżenia kosztów produkcji oraz do wzmożenia zatrudnienia w szeregu rzemiosł.

Przydział mandatów w komisjach odwoławczych

W okręgu Izby Skarbowej w Łucku przy podziale mandatów w komisji odwoławczej na ogólną liczbę 24 członków, rzemiosło, mimo znacznej stosunkowo liczebności, otrzymało zaledwie 2 mandaty; protest delegacji Izby Rzemieślniczej w Łucku, domagającej się przyznania rzemiosłu przynajmniej 4 mandatów, nie odniósł skutku.

W okręgu Izby Skarbowej w Nowogródku zarezerwowawo dla przemysłu i handlu 12 mandatów, dla rolnictwa 6, dla wolnych zawodów 2 i dla rzemiosła tylko 3, przyczem jeden mandat narazie nikomu nie został przydzielony wskutek braku ostatecznego uzgodnienia przedstawicielstwa rolnictwa z Izbą Rolniczą. Izba Skarbowa w Nowogródku jest zdania, że z pośród licznych na terenie województwa nowogródzkiego zawodów rzemieślniczych należy powołać tylko trzech członków i tyluż zastępców, mianowicie, rzeźnika, piekarza i wędliniarza. Izba Skarbowa nie podziela natomiast słusznych wywodów Izby Rzemieślniczej w Nowogródku, że rzemiosło krawieckie, liczące na terenie Izby 1555 warsztatów, powinno mieć w komisji odwoławczej swego reprezentanta, który mógłby również wypowiadać się co do osiągniętych obrotów i dochodów przez inne zawody grupy włókienniczej, jak czapnictwo, kapelusznictwo, kuśnierstwo i t. d. Izba Skarbowa twierdzi, że o sprawach podatkowych rzemieślników grupy włókienniczej mógłby opinjować kupiec-bławatnik, co byłoby jednak krzywdzące dla rzemiosła, ponieważ bławatnik nie może być dokładnie poinformowany o obrotach i dochodach wspomnianej grupy rzemiosł.

Uznając stanowisko Izb Skarbowych w Łucku i Nowogródku za niesłuszne, Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej wystąpił do Ministerstwa Skarbu o wydanie zalecenia PP. Dyrektorom Izb Skarbowych ścisłego przestrzegania zasad postanowienia art. 25 § 1 ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o ordynacji podatkowej, przy podziale mandatów członków komisyj odwoławczych z uwzględnieniem poszczególnych działów gospodarczych, stosownie do ich lokalnego stanu faktycznego.

Spirytus dla celów produkcyjnych rzemiosła

W numerze 12-ym „Rzemiosła" z dnia 22 kwietnia r. b. informowaliśmy czytelników o wynikach ankiety, jaką przeprowadził Samorząd Rzemieślniczy w sprawie konsumcji spirytusu przez warsztaty fryzjerskie, stolarskie, cukiernicze oraz fotografów. Wyniki ankiety stwierdziły, że rzemiosło zużywa dla celów produkcyjnych ponad 1.600.000 litrów spirytusu rocznie w formie czystej lub skażonej, a więc jest jednym z największych odbiorców spirytusu w kraju.

Opierając się na wynikach ankiety Związek Izb Rzemieślniczych wystąpił do Ministerstwa Skarbu z prośbą o umożliwienie cechom zainteresowanych zawodów nabywanie spirytusu w składnicach Polskiego Monopolu Spirytusowego po cenach hurtowych w celu podziału między członków oraz o uproszczenie formalności związanych z zakupem, o ile wniosek cechów poświadczony będzie przez właściwą Izbę Rzemieślniczą.

W związku z powyższem Ministerstwo Skarbu przesłało wszystkim Izbom Skarbowym projekt zarządzenia w sprawie ewentualnego wydawania spirytusu dla celów przemysłowych za pośrednictwem organizacyj rzemieślniczych zastrzegając się, że dopiero po otrzymaniu opinji Izb Skarbowych, czy i na jakich warunkach spirytus będzie wydawany.

Po otrzymaniu w odpisie projektu zarządzenia Związek Izb przesłał je Izbom Rzemieślniczym do zaopinjowania, poczem skonkretyzował swe stanowisko w tej sprawie w piśmie do Ministerstwa z dnia 27 października r. b., wnosząc do projektu zarządzenia szereg poprawek.

Uwzględnienie poprawek Związku w projektowanem rozporządzeniu ułatwi rzemieślnikom korzystanie z odpowiedniego dla nich surowca, co wpłynie również na obniżenie kosztów produkcji w odnośnych rzemiosłach.

Z prac sekcji szkół dokształcających zawodowych

Dnia 18 listopada 1934 r. odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Sekcji Szkolnictwa dokształcającego zawodowego przy Związku Nauczycielstwa Polskiego, z następującym porządkiem dziennym: rządu, 2) Sprawa ustroju dla szkolnictwa dokształcającego zawodowego; 3) Sprawa współpracy członków Zarządu w organie Sekcji; 4) Sprawa podręczników i programów dla szkół dokształcających zawodowych; 5) Organizacja Walnego Zgromadzenia Sekcji szkolnictwa dokształcającego zawodowego; 6) Bieżące sprawy organizacyjne; 7) Wolne wnioski.

Na posiedzeniu, poza porządkiem dziennym został wygłoszony przez p. Kazimierza Jaroszewskiego, naczelnika wydziału w Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej referat p. t. „Zagadnienie dokształcania zawodowego".

Po odczycie nastąpiła ożywiona dyskusja, która wykazała duże zainteresowanie nauczycielstwa zagadnieniem szkolnictwa dokształcającego zawodowego.

Na odczycie byli obecni oprócz delegatów organizacyj nauczycielstwa szkół wizytatorzy Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego pp. Wójtów, inż. Chrzczonowicz, inż. Kozłowski i inni. Walny Zjazd Nauczycielstwa Szkół dokształcających zawodowych odbędzie się dn. 15 i 16 grudnia r. b.

Pośrednictwo ubezpieczeniowe

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 r., ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr. 96, poz. 864, reguluje pośredniczenie ubezpieczeniowe.

W rozumieniu art. 1 wyżej wymienionego rozporządzenia za pośredniczenie ubezpieczeniowe uważa się:

1) zawieranie za wynagrodzeniem umów ubezpieczenia w imieniu zakładu ubezpieczenia,

1) pośredniczenie za wynagrodzeniem w zawieraniu umów ubezpieczenia.

Pośredniczenie to mogą wykonywać z zachowaniem przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 r.

Pośredniczenie mogą wykonywać wyłącznie:

1) ajenci ubezpieczeniowi,
2) maklerzy ubezpieczeniowi.

Z pod działania powyższego rozporządzenia wyłącza się:

1) zawieranie umów ubezpieczenia w charakterze członka zarządu zakładu ubezpieczenia lub na podstawie prokury;

2) pośredniczenie w ubezpieczeniach na życie przez władze zrzeszeń i związków na rzecz ich członków, rodzin członków, osób zatrudnionych w tych zrzeszeniach i Związkach oraz u ich członków — w zakresie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń;

3) pośredniczenie przez urzędy i instytucje państwowe i samorządowe oraz pracowników tych instytucyj w zakresie umowy zawartej przez urząd lub instytucję państwową albo samorządową z zakładem ubezpieczeń;

4) pośredniczenie w zakresie działalności pracowniczych kas ubezpieczeniowych, podlegających nadzorowi Ministra Opieki Społecznej;

5) pośredniczenie przy zawieraniu umów reasekuracyjnych.

Ajentem ubezpieczeniowym jest osoba, której zakład ubezpieczeń powierzył stałe pośredniczenie ubezpieczeniowe. Zakład ubezpieczeń ze swej strony jest obowiązany zgłosić ajenta do rejestru ajentów ubezpieczeniowych w ciągu 7 dni od daty powierzenia ajentowi stałego pośredniczenia ubezpieczeniowego. Rejestr ajentów ubezpieczeniowych prowadzi władza nadzorcza, t. j. Minister Skarbu, którego organem w tym zakresie jest Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń.

Władza Nadzorcza może odmówić wpisania, jeżeli ajent nie posiada:

1) obywatelstwa polskiego,
2) dostatecznych kwalifikacyj moralnych,
3) dostatecznych kwalifikacyj do wykonywania zawodu ajenta ubezpieczeniowego w szczególności znajomości języka polskiego w mowie i piśmie.

Ajent obowiązany jest:

1) mieć wywieszone w swym lokalu pełnomocnictwo do pośredniczenia;

2) okazać stronie przy pierwszej czynności, dotyczącej zawarcia umowy ubezpieczeniowej dokument, stwierdzający zakres uprawnień ajenta, i t. d.

Ajent może mieć pomocników. Ajent ubezpieczeniowy obowiązany jest zgłosić pomocnika władzy nadzorczej, która prowadzi wykaz pomocników. Do pomocników ajenta stosują się przepisy, o kwalifikacjach, obowiązujące ajenta.

Drugą kategorją osób, mogących zajmować się pośredniczeniem ubezpieczeniowem są maklerzy.

Maklerem ubezpieczeniowym w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 r. jest osoba, która nie pozostaje w stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń, działa jednak na podstawie zlecenia zawarcia lub zapośredniczenia umowy ubezpieczenia. Zawód maklera ubezpieczeniowego można wykonywać za wyłącznem zezwoleniem władzy nadzorczej.

Ani ajentom, ani maklerom nie wolno udzielać ubezpieczającym ani ubezpieczonym żadnych korzyści z wynagrodzenia za pośredniczenie.

Ajenci ubezpieczeniowi i ich pomocnicy oraz maklerzy obowiązani są uiszczać opłaty za nadzór nad ich działalnością. Opłaty te określa Minister Skarbu w drodze rozporządeń.

Przepisy końcowe dotyczą: nadzoru państwowego, kary za przekroczenie tych przepisów, zrzeszenia ajentów i t. d.

US.

Kronika samorządowa

Z Izby Rzemieślniczej w Krakowie.

Plenarne zebranie Izby Rzemieślniczej w Krakowie.

Dnia 14 b. m. odbyło się plenarne posiedzenie Izby Rzemieślniczej w Krakowie. Po złożeniu przez Prezesa Izby dr. Jahodę-Żółtowskiego, szczegółowego sprawozdania z ostatniego Zjazdu Prezesów i Dyrektorów Izb Rzemieślniczych w Warszawie, które plenum przyjęło jednomyślnie do wiadomości, Dyrektor Izby przedstawił projekt preliminarza budżetowego Izby na rok 1935, akcentując potrzebę rozbudowy budżetu dla zrealizowania poczynań Izby w dziedzinie gospodarczej i oświatowej. Po wyczerpaniu dyskusji, plenarne zebranie uchwaliło jednomyślnie preliminarz budżetu Izby na rok 1935. Następnie plenarne zebranie przyjęło do wiadomości opinję Izby, jaką ma przedstawić Ministerstwu Przemysłu i Handlu w odpowiedzi na otrzymaną ankietę w sprawie rzemieślniczych związków gospodarczych, poczem przewodniczący zamknął posiedzenie.

Sprzęt sportowy.

W dniu 16 b. m. odbyła się w Izbie Rzemieślniczej w Krakowie konferencja kupców branży sportowej i mistrzów rymarskich, celem unormowania dotychczasowych niezdrowych dla rzemiosła stosunków, polegających na tem, iż wykonanie sprzętu narciarskiego w części, należącej do zakresu rzemiosła rymarskiego, większość kupców branży sportowej powierzała nieuprawnionym i niewykwalifikowanym rymarzom. W toku obustronnych negocjacyj, prowadzonych przez Dyrektora Izby, obecni na konferencji kupcy branży sportowej zobowiązali się zapotrzebowanie swoje, odnośnie do wiązań narciarskich, pokrywać wyłącznie u rymarzy, wykonywujących swój przemysł na podstawie karty rzemieślniczej, natomiast sporną kwestję pętli i oplecenia kółek przy kijach narciarskich pozostawiono do uzgodnienia dalszej konferencji, która odbędzie się po tegorocznym sezonie zimowym.

Kurs kucia koni.

Dnia 15 b. m. odbyło się w garnizowym ambulatorjum weterynaryjnem otwarcie 3-miesięcznego cywilnego kursu kucia koni przy formacji wojskowej w Krakowie. W otwarciu wzięli udział przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Izbę Rzemieślniczą w Krakowie reprezentowali v.-prezes Jarosz Antoni i zastępca dyrektora, Winiarski Władysław, który wyraził podziękowanie władzom wojewódzkim i władzom wojskowym za wybitną pomoc w organizowaniu kursu. Korzystający z nauki na kursie nie ponoszą żadnych kosztów. Władze wojskowe oddały uczestnikom kursu bezpłatne koszarowe mieszkanie i wyżywienie wojskowe za opłatą zł. 0.75 dziennie. Ponadto w miarę możności będą przyznane uczestnikom kursu zapomogi zależnie od ich warunków materjalnych i uzdolnienia. Ze względu na ograniczoną ilość pomieszczeń na kurs przyjęto tylko 25 kandydatów, pochodzących z poszczególnych powiatów województwa krakowskiego, z których część otrzymała subwencję ze stronę wydziałów powiatowych. Na koszta urządzenia kursu, preliminowane w granicach zł. 2.000.—, Urząd Wojewódzki w Krakowie przyznał kwotę zł. 1.500.—, resztę kosztów pokrywa Izba Rzemieślnicza i Izba Rolnicza w Krakowie.

Po ukończeniu kursu kandydaci składają egzamin końcowy z kucia koni przed komisją egzaminacyjną, wyznaczoną przez Wojewodę krakowskiego i w razie pomyślnego wyniku egzaminu otrzymują świadectwo upoważniające do wykonywania zawodu kucia koni na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Z życia rzemiosła

ZJAZD DELEGATÓW RZEMIOSŁA RZEŹNICKIEGO I WĘDLINIARSKIEGO WOJ. WARSZAWSKIEGO WE WŁOCŁAWKU

W niedzielę dnia 18.XI.34 roku w lokalu Rady Chrześcijańskich Cechów Rzemieślniczych we Włocławku odbył się Zjazd Delegatów rzemiosła rzeźnickiego i wędliniarskiego zwołany przez Izbę Rzemieślniczą we Włocławku.

Na Zjazd przybyło 200 delegatów ze wszystkich niemal powiatów woj. Warszawskiego. Pozatem na sali byli obecni między innemi pp. inż. St. Kral imieniem Urzędu Wojewódzikego Warszawskiego, dr. Godlewski, lekarz powiatowy z Włocławka imieniem Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia, refer. Perkowski jako delegat Starostwa Powiatowego we Włocławku, p. Weber — Prezes Polskiego Związku Cechów Rzeźnicko-wędliniarskich na woj. Warszawskie i m. st. Warszawę, dr. P. Olszewski, lekarz Miejski m. Włocławka i inni, oraz przedstawiciele wszystkich miejscowych organizacyj rzemieślniczych.

W godzinach rannych odbyły się w kościele, oraz synagodze uroczyste nabożeństwa, w których wzięły udział miejscowe Cechy ze sztandarami.

Zjazd otworzył, zagaił i powitał gości p. Józef Budzanowski, prezes Izby Rzemieślniczej we Włocławku. Poczem zaprosił do Prezydjum PP. inż. St. Krala, dr. Godlewskiego z Włocławka, refer. Perkowskiego z Włocławka, prezesa Webera, wiceprezesa Izby p. Agresta ,radcę Izby Grzelczyka Stanisława z Ciechanowa, radcę Izby Rowińskiego Stanisława z Grójca i radcę Izby Majerczaka Abrama z Włocławka.

Zebrani na Zjeździe uchwalili wysłać depesze hołdownicze do: Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Prof. Ignacego Mościckiego, do Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego, do Pana Ministra Przemysłu i Handlu, do Pana Wojewody Warszawskiego Nakoniecznikoff - Klukowskiego, do Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w Warszawie na ręce p. pułkownika Sikorskiego, dyrektora Związku Izb.

Przedmiotem obrad były sprawy:

1) Sytuacja gospodarcza rzemiosła rzeźnickiego i wędliniarskiego woj. Warszawskiego,

2) Organizowanie składnic skór surowych i odpadków poubojowych,

3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30.

VI.32 roku o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi.

4) Podatki i obciążenie rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego,

5) Nielegalne prowadzenie rzemiosła, potajemny ubój i konkurencja przemysłu bekoniarskiego,

6) Organizacje zawodowe i gospodarcze a rzemiosło rzeźnicko-wędliniarskie,

7) Kształcenie i wychowanie młodego pokolenia rzemieślniczego.

Referat o ogólnej sytuacji gospodarczej rzemiosła rzeźnickiego i wędliniarskiego wygłosił p. Jan Łazarewicz, dyrektor Izby Rzemieślniczej we Włocławku, wskazując na trudne warunki finansowe tych zawodów, omawiając ich przyczyny, oraz wysuwając wnioski, co należałoby zrobić, by sytuacja uległa poprawie.

Referat o organizowaniu składnic skór surowych i odpadków poubojowych wygłosił zaproszony specjalnie przez Izbę p. Józef Szeczmański z Torunia, który udzielił wskazówek i pouczeń co do samego sposobu organizowania takich składnic, jak również zapewnił Zjazd o swojej chętnej zawsze pomocy w organizowaniu, jeżeli zajdzie tego potrzeba.

Sprawę Rozporządzenia o dozorze nad mięsem referował Radca Izby Rzemieślniczej p. Stanisław Grzelczyk z Ciechanowa, omawiając dokładnie odnośne przepisy, które mogłyby być przez rzemiosło wprowadzone w życie, a do których ze względów materjalnych nie jest ono w stanie się przystosować. Pozatem referent zgłosił szereg wniosków.

Zagadnienie podatkowe i innych obciążeń zawodu rzeźnickiego i wędliniarskiego omówił p. Adam Sieczkowski z Włocławka, zwracając uwagę na krzywdzący wymiar podatku przemysłowego w formie ryczałtu, na niesprawiedliwe obciążenie państwowym podatkiem od uboju, na sprawę ustalonych zbyt wysokich norm średniej dochodowości, oraz na konieczność poddania rewizji art. 23 Ustawy o państwowym podatku dochodowym w kierunku podniesienia minimum zysku rocznego podlegającego opodatkowaniu do zł. 2500.—.

Ważne zagadnienie walki z nielegalnym rzemiosłem, potajemnym ubojem, oraz konkurencji przemysłu bekoniarskiego znalazło oświetlenie w referacie wygłoszonym przez pana Maksymiljana Bornstejna z Brzezia.

Konieczność zakładania przez rzemiosło spółek i spółdzielni wytwórczych, organizowania się w przymusowe Związki Gospodarcze, zakładanie składnic surowcowych została omówiona przez p Witkowskiego Aleksandra z Włocławka, który wysunął wniosek o przystąpienie już do prac przygotowaczych zmierzających do zebrania materjałów odnośnie stworzenia przymusowego Związku Gospodarczego.

O sprawie kształcenia i wychowywania młodego pokolenia rzemieślniczego wygłosił referat p. Jan Misiak, refer. Izby Rzemieślniczej we Włocławku.

Po wygłoszonych referatach, przewodniczący prezes Budzanowski otworzył dyskusję nad zgłoszonemi wnioskami, poczem uchwalono rezolucje:

o konieczności zakładania składnic skór surowych i odpadków poubojowych, przy jednoczesnem uzyskaniu od odnośnych Zarządów miejskich, specjalnych pomieszczeń na te składnice przy Rzeźniach Miejskich bezpłatnie bądź za minimalną opłatą.

o połączeniu zawodu rzeźnickiego i wędliniarskiego,

o zezwoleniu na sprzedawanie w jednym sklepie mięsa i wyrobów wędliniarskich,

o zabronienie sprzedawania wędlin w sklepach kolonjalnych na rynkach i targach oraz w handlu domokrążnym,

o rozciągnięcie ważności znaku kontroli weterynaryjnej przeprowadzonej w jednym okręgu na teren całej Rzeczypospolitej Polskiej,

o wprowadzenie do Komisyj Sanitarnych lekarzy weterynarji, oraz przedstawicieli Cechów,

o złagodzenie przepisów dotyczących ilości ubikacyj w warsztacie rzeźnickim i wędliniarskim, określając jako minimum 3 ubikacje (warsztat, spichrz, chłodnia lub lodownia),

o sprolongowanie terminu wprowadzenia w życie przepisów o dozorze nad mięsem na dalszych lat 5,

o poczynienie starań, by nie wydzierżawiano szlamiarni kiszek przy rzeźniach.

W sprawach podatkowych uchwalono rezolucje odnośnie do konieczności wykupywania 2-ch świadectw przemysłowych, w sprawie podatku zryczałtowanego, podatku dochodowego, w sprawie wstrzymania kroków egzekucyjnych przez Władze Skarbowe do czasu rozstrzygnięcia odwołania, w sprawie zwolnienia rzeźników i wędliniarzy od opłacania państwowego podatku od uboju, oraz obniżenia opłat w rzeźniach miejskich.

Uchwalono rezolucję w sprawie konkurencji przemysłu bekoniarskiego, ograniczający jego działalność wyłącznie do produkcji obliczonej na eksport.

Powołano Komisję złożoną z 10-ciu członków do prac przygotowaczych i zbierania materjałów potrzebnych w razie, gdyby zaistniała możliwość powołania do życia Związku Gospodarczego, pozatem uchwalono rezolucję w której Zjazd wzywa Cechy do organizowania na swoich terenach spółdzielni i spółek wytwórczych i surowcowych.

Uchwalono również dążyć do powołania na terenie każdego powiatu Komisji dla spraw terminatorskich stosownie do okólników Izby. Komisje te miały by za zadanie współpracę z Izbą celem nawiązania kontaktu ze szkołami zawodo-dokształcającemi i opiekę nad terminatorami.

Pozatem w związku z wyłonionemi w toku dyskusji wnioskami uchwalono:

prosić czyniki właściwe o przeprowadzenie rewizji podstaw wydanych kart rzem. z art. 198 ust. 4 prawa przemysłowego, oraz

aby na targach żądano od handlujących trzodą chlewną i rogacizną okazywania świadectwa przemysłowego, oraz dowodów uprawniających do prowadzenia handlu,

aby płatnicy, których obrót roczny wynosi od 8-miu do 13-tu tysięcy złotych wykupywali świadectwo handlowe kategorji IV-ej a nie III-ej mimo prowadzenia swego przedsiębiorstwa w lokalu mającym wygląd sklepu.

Wreszcie Zjazd uchwalił, aby w celu spopularyzowania wysuniętych postulatów wydać specjalny numer „Rzemiosła" poświęcony wyłącznie sprawom Zjazdu, oraz zawodu rzeźnicko - wędliniarskiego ,wobec czego szczegółowe dane umieszczone będą w jednym z najbliższych numerów „Rzemiosła".

ZJAZD DELEGATÓW ZW. CECHÓW RZEŹNICKO - WĘDLINIARSKICH WOJ. ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

(Reportaż specjalnego wysłannika)

Zjazd ten odbywał się pod znakiem obrony rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego przed konsekwencjami rozporządzenia o nadzorze nad mięsem i przetworami mięsnemi, a ponadto konieczności unormowania różnych spraw, hamujących rozwój tej gałęzi rzemiosła.

Zjazd otworzył prezes Zw. Cechów p. **Kulawik** w obecności około 300 delegatów z różnych miast woj. śląskiego, przedstawicieli władz i samorządów

Po krótkiem przemówieniu powitalnem, prezes Kulawik udzielił głosu przedstawicielom władz i organizacyj rzemieślniczych.

Przemawiali: p. **Radca Józwa** w imieniu Wojewody Śląskiego — podkreślając, że będzie śledził uważnie bieg prac Zjazdu, aby zdać właściwe relacje p. Wojewodzie, a tem samem uzyskać możliwość pozytywnego ustosunkowania się województwa do wysuniętych postulatów. P. **Radca Kowalczuk** — w imieniu prezydenta miasta — nadmienia, że sprawy rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego nie są mu obce, gdyż pracuje w rzeźni miejskiej. Zarząd miasta dzięki współpracy z organizacjami rzemieślniczemi zna potrzeby rzemiosła i w miarę możności załatwia je pozytywnie.

Prezes Izby Rzemieślniczej w Katowicach p. **Łyszczak** zaznacza, że w życiu państwa, społeczeństwa, organizacji i t. d. dokonywa się stała ewolucja, której celem jest szukanie nowych, a właściwych dróg rozwojowych. Mówca wyraża przypuszczenie, że obrady Zjazdu potoczą się z myślą o dobrze nietylko samego rzemiosła rzeźnicko - wędliniarskiego, ale również państwa i społeczeństwa.

Przedstawiciel Zw. Cechów Piekarskich na Śląsku p. **Sadłowski** wyraża nadzieję, że dwie gałęzie spożywcze rzemiosła t. zw. rzeźnicko-wędliniarskie i piekarskie, jako stosunkowo mniej odczuwające kryzys, znajdą sposoby zorganizowania wspólnej obrony interesów rzemiosła.

Dalej witali Zjazd: p. **Rulczyński** — prezes Zw. Cechów Fryzjerskich, p. **Biskup**, imieniem Zw. Cechów Szewckich, p. **Szymkowiak** — imieniem Zw. Cechów Rzeźnicko-Wędliniarskich w Poznaniu, p. **Głowicki** przedstawiciel syndykatu skór w Poznaniu, p. Redaktor **Wójciki** w imieniu Redakcji Gazety Przemysłu Rzeźnickiego podkreśla, że bez prasy, kształcącej umysł rzemieślnika, trudno jest należycie uwypuklić jakiekolwiek zagadnienie. P. **Lutrosiński** — przedstawiciel Zw. Cechów Rzeźn.cko-Wędlin. w Łodzi i wreszcie Dyr. Izby Rzemieślniczej w Katowicach p. **Szmigielski,** który w dłuższem przemówieniu, omówił praktycznie znaczenie Zjazdów rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego, zmierzających do poprawy sytuacji w tej ważnej gałęzi przemysłu spożywczego. Działalność gospodarcza rzemiosła musi dać bardziej pozytywne rezultaty, jeżeli będzie prowadzona wspólnie z czynnikiem rządowym oraz samorządem Rzemieślniczym.

Podziękowawszy mówcom za życzliwe uwagi, prezes Kulawik, zawiadamia zebranych, że zgodnie z programem zjazdu zostaną wygłoszone referaty: Pierwszy referat na temat **rozporządzenia o dozorze nad obiegiem mięsa i jego przetworów** wygłasza p. **Karol Wiecha** — st. cechmistrz z Chorzowa.

Referat b. szczegółowo omawia wszystkie ujemne strony rozporządzenia, szczególnniej podkreślając jak dalece rozporządzenie to, wprowadzone w życie może poderwać egzystencję wielu zakładów rzeźnicko-wędliniarskich. Uzupełnieniem niejako tego referatu było przemówienie p. **Bednarczyka** (Łódź). Mówca w dłuższem przemówieninu, popartem szeregiem przekonywujących argumentów i przykładów, atakował nieżyciową stronę poszczególnych części rozporządzenia.

Referent jest zdania, że rzemiosło rzeźnicko-wędliniarskie w Polsce jest za biedne na to, aby zastosować się do tej ustawy, a o jakiejkolwiek podwyżsce artykułów tej branży nie może być mowy, ze względu na ogólne zubożenie mas, na których się głównie rzemiosło opiera.

Następny referat p. t. **Konieczność przebudowy systemu podatkowego** wygłosił p. J. Mandrysz z Katowic. Referat, poprzedzony krótką analizą stosunków, w jakich ukształtowały się warunki gospodarcze w okresie powojennym, omawia specjalne ciężary podatkowe, jakie utrudniają normalny rozwój warsztatów rzemieślniczych, zawsze sumiennie traktujących swoje obowiązki względem Państwa. Na tej podstawie rzemiosło ma prawo domagać się reform podatkowych w takim zakresie, aby nie potrzebowało gubić się w kilkutorowych rodzajach podatków i skomplikowanej procedurze. Uzdrowienie stosunków w tej dziedzinie widzi referent przez uwzględnienie wniosku rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego w sprawie podatku przemysłowego, scalonego w ten sposób, że wymiar tego podatku będzie ostateczny. Jednocześnie rzemiosło wyraża życzenie, aby do scalonego podatku włączono podatek państwowy od uboju i wszystkie inne. Gdyby te wnioski zostały uwzględnione, rzemieślnik mógłby siłą faktu jeszcze bardziej skrupulatnie regulować swoje zobowiązania wobec Państwa i oczywiście więcej czasu poświęcić na celową pracę, związaną z rozwojem swego zakładu.

W końcu referatu p. Mandrysz wzywa wszystkich posłów rzemieślniczych, aby te postulaty podjęli na terenie sejmowym.

Dalszy referat w sprawie **obniżki taryfy kolejowej za przewóz żywca** wygłosił p. **Rzymałka** z Katowic. Większą część referatu zajmuje krytyka zbyt niskiej, zdaniem mówcy, taryfy za przewóz mięsa, co siłą faktu prowadzi do tego, że faktycznie kolej traci ponieważ mięso wymagające szybkiego transportu jest przewożne i tak samochodami lub wozami.

Pozatem cierpi zdrowie publiczne, gdyż w całym szeregu mniejszych miejscowości powstają potajemne rzeźnie w warunkach urągających wszelkiej higjenie, pomijając już to, że tracą w ten sposób rzeźnie miejskie. Kilka danych statystycznych cytuje referent dla poparcia swoich argumentów, wreszcie wysuwa wniosek, aby opłaty za przewóz żywca były równe z opłatami za przewóz mięsa, przyczem ze względu na warunki techniczne przewozu żywca, który zajmuje dużo więcej miejsca, projektuje ulgi taryfowe w wysokości 50% od transportów, kierowanych do okolic wybitnie przemysłowych.

Na temat **„Zagadnienia wychowania młodego pokolenia w zawodzie rzeźnicko-wędliniarskim"** — mówił p. **Aug. Wieczorek,** St. Cechmistrz z Rybnika, kładąc szczególny nacisk na praktyczne

szkolenie młodzieży w tym zawodzie.

Sprawę opłat przy wykupie świadectw przemysłowych na rzecz Izby Handlowej i szkół handl. omówił w swoim referacie p. **Potyka** (Brzeziny Śląskie). Referent jest zdania, że rzemiosło nie może ponosić ciężarów na rzecz instytucji, które nie mają nic z rzemiosłem wspólnego. Zniesienie tych opłat zmniejszy wydatek rzemieślnika na świadectwa przemysłowe , zachęcając innych do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa.

Dalszy referat p. t. **„Kredyt dla spółdzielni i składnic skór surowych oraz zorganizowanie syndykatu dla skór i odpadków poubojowych na całe Państwo"**, wygłosił p. **Mandrysz** z Katowic. Gospodarka surowemi skórami w Polsce była zaniedbana, co powodowało, że skóry z polskiego uboju były traktowane jako towar obcy. Chcąc naprawić ten wysoce szkodliwy dla gospodarstwa narodowego objaw niezaradności, rzemiosło rzeźnicko-wędliniarskie powołuje do życia — Polski Syndykat Skór i Odpadków Poubojowych. Mimo wielkich trudności, należy systematyczną pracą eliminować szkodzące polskiej gospodarce elementy, a głównie nie dopuszczać do tego, aby surowiec wywożony był z kraju, a później sprowadzany jako obcy produkt. Dla poparcia finansowego tej akcji należy utworzyć specjalną instytucję finansową w rodzaju Banku Rzemieślniczego o charakterze państwowym.

Obszerniejszy referat na temat **utworzenia specjalnej instytucji ubezpieczeń od wypadków w rzemiośle** wygłosił w dalszym ciągu Zjazdu p. **Kwiatek** z Katowic.

Pierwsza część referatu omawia krytycznie działalność Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w Chorzowie, który obejmuje wszelkie działy wielkiego przemysłu oraz rzemiosło, które w porównaniu z dużemi zakładami mechanicznemi musi płacić niewspółmiernie wysokie składki. Mówca przytacza szereg danych cyfrowych na poparcie swoich argumentów, domagając się w definicji utworzenia odrębnego Zakładu Ubezp. od Wypadków dla rzemiosła działu spożywczego. Rzemiosło pracując zgoła w innych warunkach od wielkiego przemysłu, nie może być traktowane w jednakowy sposób, a ilość zakładów rzemieślniczych jest tak duża, że w zupełności będzie się kalkulowało takie wyodrębnienie.

Ostatni wreszcie referat wygłosił sekretarz Redakcji tygodnika „Rzemiosło" p. **Wawer Czesław** (Warszawa) na temat **„Rzemieślnik a prasa"**. Podkreśliwszy ogólne znaczenie prasy i propagandy, referent omawia następnie cyfrowo stan prasy rzemieślniczej, zwracając szczególniej uwagę na brak w niektórych częściach kraju jakiejkolwiek prasy fachowej. Dalej przechodzi referent do omówienia roli tygodnika „Rzemiosło", które z natury rzeczy jest powołane do ogólnego traktowania spraw rzemieślniczych, z czego wynika, że nie może ono stanowić konkurencji dla czasopism branżowych i regjonalnych, a nawet wręcz przeciwnie jest ich organicznem uzupełnieniem. Po referatach, odczytano szereg rezolucji, które po krótkiej dyskusji zostały przyjęte. Również po krótkiej dyskusji zebranie udzieliło zarządowi absolutorjum za działalność finansową w ubiegłej kadencji, a następnie zatwierdziło preliminarz budżetowy na rok 1934/35.

Nowe karty rzemieślnicze

w okręgu Izby w Kielcach

Na podstawie posiadanych danych przez Izbę Rzemieślniczą w Kielcach, władze przemysłowe I instancji na terenie Województwa Kieleckiego wydały w m-cu wrześniu r. b. 230 kart rzemieślniczych.

Najliczniej były reprezentowane zawody: szewstwo — 49, krawiectwo — 46, ciesielstwo — 18, wędliniarstwo — 14, stolarstwo — 13, mularstwo — 12, kowalstwo — 10, piekarstwo — 9 i pozostałe zawody — 59.

Z pośród wydanych 230 kart rzemieślniczych, 75 przypada na warsztaty uruchomione w m-cu wrześniu r. b. Największa liczba uruchomionych w m-cu wrześniu r. b. warsztatów przypada na następujące rzemiosła: krawiectwo — 20, szewstwo — 16, wędliniarstwo — 9, stolarstwo — 5, piekarstwo — 4 i pozostałe rzemiosła — 21.

Na terenie poszczególnych powiatów wydano kart rzemieślniczych: w Koneckim — 48, w Opatowskim — 35, w Stopnickim — 35, we Włoszczowskim — 28, w Miechowskim — 18, w Kieleckim — 18, w Iłżeckim — 13, w Opoczyńskim — 10, w Pińczowskim — 9 i w pozostałych powiatach — 16.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Dnia 18 listopada br. zmarł w Poznaniu ś. p. Władysław Adamek, redaktor „Głosu Rzemieślnika" tygodnika wydawanego przez Narodowo - Chrześcijańskie Zjednoczenie Rzemiosła w Poznaniu.

W ś. p. Zmarłym rzemiosło poznańskie traci nadzwyczaj sumiennego pracownika i wybitnego znawcę spraw rzemieślniczych oraz doskonałego publicystę.

Pogrzeb odbył się dnia 21 listopada przy udziale licznych rzesz i organizacyj rzemieślniczych.

Cześć Jego pamięci!

SPROSTOWANIE

W numerze 42-gim „Rzemiosła" w artykule p. t. „Z 1-go Ogólnokrajowego Zjazdu instruktorów szkół zawodowych" na stronie 3 szpalta 3 wiersz 19 w ustępie streszczającym przemówienie p. Nacz. Inż. Z. Piotrowskiego wydrukowano mylnie „około 15000 tysięcy" zamiast „około 5000" co niniejszym prostujemy.

Redaktor i wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor odpowiedzialny: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60.
Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50

Druk. „Współczesna", Sp. z o. o., Szpitalna 10.